

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 000 — kr.
Félévre . . . . . 5 000 —
Negyedévre . . . . . 2 500 —
Egy hónapra . . . . . 1 000 —
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:
Nagy hasábos petit sorozat 5 kr. Nagyobb (arajdelm) a többször
iratosok alkú szerint jutányos áron vetetnek fel. Helyeg-díjmin
den külön beiratásért 30 kr.

Koldus ország.

Debreczen, aug 4.

Holló hírek repdesnek.

A forradalmakat nyomor, éhínség szokták megelőzni.

Természeti viharzó jelenségekben, elemek pusztító dühöngésében prófétálja az Ur ma napjág az országokra elkövetkező jövőző szomorú sivárságát. A folyókat medrükéből kiárasztja. A terhes felhőket a városok fölött leszakítja. Az ég a földdel összeolvad s a zubogó víztömeg eltakar, eltemet minden életet, csak a haragos vilámok elvakító fénye szikrázik végig a sötétségen, lángostorával sújtva gyanullan élőkre is . . .

Erdélyben szünet nélkül szakad az eső. A széna ott rohad el, a máskor virágos, leánydalos réten. A gabona, a buza keresztjeit sem képes csűrűbe beszállítani az iparkodó gazda . . . És a felvidéken a krumplit a földben pusztította el a nehéz időjárás. Csak az egerek, a férgek szaporodnak, meg a terhek, miket mázsás kő súlyával rakosgatnak az adózók görnyedt vállaira . . .

A kalászbán gazdag magyar vidékeken, az alföldi Kánaán áldott határain is pótolhatatlan csapásokat okozott a mezei termésekben a rendkívüli vizes, esős időjárás. Elöcsusodott, elüszkösödött, megpenészedett már kalászában a szorult szem, mely satnya, mely sárga, mely

ez idén a rendellen esőzések párás ködében nem pirulhatott meg s nem duzzadhatott aczélos keménnyé . . .

És a városi piacokon a szegénység egymásnak szorongva ujságolja, hogy drágul a kenyér. — Mi lesz? kérdeztik aztán szomorú arcczal, de senki sem tud reá megfelelni.

Ausztriában még megdöbbentőbb a helyzet, ott virágzó városok, jómódjokban csinos községek süppedtek víz alá az óriási áradások, esőzések következtében. A gazdáknak minden reménysége sok helyütt teljesen ott pusztult a lakás mezőségen. Még a legszükségesebb, a mindennapi elemőzsia is fogytán van. S hideg, ólomszínű holttesteket halásznak ki a zavaros, vadul hömpölygő áradatból.

És a kormányok mit csinálnak itt is, ott is? . . . Titkos bagoly terveket huhokolnak a kulisszák mögött a pápaszemes sötét baglyok. Egyengetik utját a zsarnokságnak. Ravasz paragrafusokban kovácsolnak bilincseket a szellem és test leigázására. És a vakság tályoga úgy beborította szemeiket, hogy a maguk önző, kapzsi érdekein kívül nem látnak, nem tekintenek semmi más nemzeti, hazafias érdekeket.

Nem látják a népek kifosztott ezreit sem a rútén földön, sem a más vidékeken, hol az elégtelenség, a nyomor már yörös zászlókat lebegtet vé-

szesen. Mintha csak végzetük vakította volna el őket, nem a terhek könnyítésén igyekeznek, hanem újabb terhelések s adók szülésében vemhesednek.

És drágul a kenyér. A szegénység zugolódik s rettegve gondol az eljövendő tél nyomorára, erőszakolt bőjtjeire, mikor majd egész vidékeken, különösen a felsőbb részeken, elfogy a kenyér s az éhínségben rakásra hullanak az emberek, mint a tejjel s mézzel folyó Indiában.

És Ischlből írják, a kies Ischlből, melyet vidékével együtt egészen előntött a vizáradat, hogy ami nagyasszonyunk, a bánatos arczu, fekete gyászfátyolos szép Erzsébet királyné, ki nagy bánatában már évek óta kerülte az embereket, most saját gyászát felretelve, a bánatok keserű, szomorú szívű királynője kilépett remeteségéből s elvegyült a tömeg közé. S áldott fehér kezével maga gyűjti az adományokat, az alamizsnát népe inségeseinek, koldusainak.

— Mi lesz? Mely jövőzők következnek reánk? ez most a nehéz, fogós kérdés, melyre sem a durva Bánffy, sem a ravasz Badeni nem tudnak vagy nem mernek megfelelni, hogy mi is lesz hát akkor, ha majd elfogy a kenyér s terhét nem bírja tovább az éhező nép? . . .

Ifj. Móricz Pál.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A befolyásos ember.

— A „Debreczen” jogosított közleménye. —
Irtá: **Vértesy Arnold.**

Mult évben néhány napig valami dolgom volt egy alföldi városban. Este, mikor megérkeztem, bementem a vendégfogadó éttermébe vacsorálni.

Kevés ember üldögélt ott.

A vidéki ember otthon vacsorál. Egy asztalnál néhányan söröztek s feltűnt nekem köztük egy csontos arczu, döllyfős tekintetű, kissé már öszbevegyült uriember, a ki iránt mindenki különös figyelmet tanusított.

Ha ő intett, ugrott a pinczér s még a vendéglős maga is, ez az elhízott, lassan biczegő, egykedvű magyar ember, a ki különben nem sokat törődött a vendégeivel, oda-mest, hogy alázatosan megkérdezze:

— Mit méltóztatik parancsolni?

Mikor elment az ur, azt kérdezem az én vendéglősömtől, kit már Debreczenből ismertem:

— Mondja csak, kérem, ki volt az?

A jó ember szinte csodálkozva nézett rám:

— Nem tetszik ismerni? Kaczor János.

— Valami nagyon előkelő uri ember lehet, — jegyeztem meg csak úgy talá-

— Nagy gazember, kérem alásan, — sugta az én vendéglősöm bizalmasan.

Kissé megrökönyödtem.

Furesza, gondoltam magamban; hát azért tisztelik olyan nagyon? De az én jó öreg vendéglősömmel hiába kezdtem volna vitatkozást erről a tárgyról. A vendéglősnek végre is tisztelni kell minden vendégét, neki nem lehet válogatni.

Neki csak az a dolga, hogy ha libapecsényét kérnek, libapecsényét adjon; ha sört akar valaki, hát sörrrel szolgáljon.

Egy kis bővebb fölvilágosítást mégis szerettem volna. Legalább annyit, hogy tulajdonkép kicsoda-micsoda hát az a Kaczor János?

Tulajdonképp . . .

A vendéglős igazán nem tudta megmondani, hogy tulajdonképp kicsoda-micsoda. Ügyvédnek nem ügyvéd, gazdának nem gazda, de bent van mindenütt . . . tetszik tudni . . .

Másnap fölkerestem a polgármestert. Nagyon szívesen fogadott. Már a meghívókat iratta abban az ügyben, melyben jártam.

— Tössék nézni — mutatta itt a névsor. A város legtekintélyesebb férfiai mind meg lesznek hiva arra az értekezletre.

Nem titkolhattam el meghökkenésemet, a mint a névsorban legelül a Kaczor János nevét pillantottam meg.

Az öreg polgármester észrevehette, mert elkezdett mentegetőzni.

— Nagyon befolyásos ember, bent van mindenütt . . . , nem lehet kérem kihagyni.

— Hiszen én nem mondom — vizon-

zám — nem ismerem.

Az öreg polgármester figyelmesen reám nézett. Nyilván nem hitte, a mit mondok s csak folytatta a mentegetőzést:

— Kérem így magunk közt szólva én is tudom, hogy némely tekintetben . . .

Erősen törülgette a homlokát. Nem találta meg a kellő szót, a mivel c-inján kifejezhetné véleményét, mely nem igen lehetett kedvező a nagybefolyású férfinak nézve. De egy polgármester mégsem beszélhet oly nyíltan, mint egy jó magyar kocsmáros s ámbár lényegében úgy látszott a polgármester sem igen vélekedik másképp Kaczor János urról, mint az én vendéglősöm, a szavak mégis válogatottabbak voltak.

Nem mondta, hogy nagy gazember, csak azt, hogy némely tekintetben . . . igenis némely tekintetben nem nevezhető teljesen kifogástalannak.

— De kérem, bent van mindenütt. Nem lehet kihagyni. Igazán nem lehet

Csodálkozva néztem a jó öreg polgármesterre, de nem akartam zavarát növelni s abbahagytam ezt a beszélgetést.

Az értekezletre eljött maga a főispán is, és láthattam, milyen nyájasan beszélget Ka-

BELFÖLD.

A képviselőház ma délelőtt 10 órakor tartott ülésén folytatták hazai pénzintézetek által kibocsátott nemely kötvények biztosításáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását. A napirendre a tegnapi ülésről elmaradt két törvényjavaslaton, a statisztikáról s a bélyeghamisításról szóló törvényjavaslatokon kívül a budapesti anyaföldi állami elme-gyógyintézetben építendő új igazgatósági épület emeléséről, s végül a bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat van kitűzve. Delután egy órakor felfüggesztették a törvényjavaslatok tárgyalását, s a miniszteri válaszokra tértek át. Ma válaszolt a belügyminiszter R a k o v s z k y István interpellációjára a téglagyári munkások ügyében; a kereskedelemügyi miniszter H e n t a l l e r Lajos interpellációjára az Egyesült-államok új beviteli pótvámjai tárgyában; a miniszterelnök M o l n á r János interpellációjára az arató-sztrájk tárgyában; a belügyminiszter O l a y Lajos interpellációjára a fővárosi választójegyzékek összeállítás tárgyában s M ó c s y Antalnak a btkv. 248. §-nak alkalmazása tárgyában, s végül a miniszterelnök E ö t v ö s és H o l l ó Lajos interpellációira az országgyűlési küldöttségnek a királynál tisztelgése tárgyában. Az ülés végén interpellációk is voltak.

Az interparlamentaris konferencia magyar csoportja képviselőiben Pazmányi Dénes, Benke Gyula, Serbán Miklós és Hock János már elutaztak Brüsszelbe, a hol a konferencia holnap kezdődik. Széll Kálmán és Berzeviczy Albert az országgyűlési tárgyalások fontosságára való tekintetből lemondottak a konferencián való részvételről.

A távirat-feladás megkönnyítése.

Debreczen, aug. 4.

A Nagyváradiposta és távirat-igazgatóság a következő értesítés közlésére kért bennünket:

Azon célból, hogy oly postahivataloknál is lehessen távirato-

kat feladni, a hol távirat-hivatal nincs, a zárt levelező lapokhoz használó alakú, zárható táviratlapok vannak forgalomban.

Ily táviratlapok kaphatók minden posta és távirat, illetve postahivatalnál, nemkülönben a frankójegy árusoknál darabonként 31 krajcárért s felhasználhatók a magyar korona területén bárhol, Európa bármely államába szóló táviratok feladásánál. Azokra nézve, a kik táviratával nem bíró helyeken laknak, a táviratozást ezen lapok használata megkönnyíti mert bármely postahivatal elfogadja s a legelső postaindítással küldi el a legközelebbi távirat-hivatalhoz expressz levelek módjára és díjmentesen.

Ha a feladó ajánlja kívánja a zárt táviratlapon irt táviratot a távirat-hivatalhoz elküldeni, ezért meg kell fizetni a 10 kr. ajánlati díjat. A zárt táviratlapon irt távirat a levélgyűjtő szekrénybe való bedobása utján is feladható.

Egy ily táviraton minden minden ráfizetés nélkül fel lehet adni egy a magyar koronaterületére, Ausztriába, a megszállott tartományokba, Németországba vagy Szerbiába szóló 10 szóból álló táviratot; 10 szón felül minden további szóért 3 kr. jár s ezeknek díját, a táviratlap belső oldalára ragasztandó megfelelő értékű frankójegyekkel kell leróni.

Ha a távirat címzettje oly helyen lakik a hol nincs távirat-hivatal, a czimben meg kell nevezni az utolsó távirat nevét, a czim előtt pedig a továbbállítás módját; nevezetesen a belföldi forgalomban: a) «postával» ezért díj nem jár; b) «postán ajánlván» ezért 10kr. díj jár; c) «postán expressz» ezért 25 kr. díj jár; d) «küldőncz» ezért 40 kr. díj jár.

A zárt távirat miként való használására nézve annak külső oldalán rövid «figyelmeztetés» foglaltatik; a ki azonban bővebb tájékoztatást kíván, vagy ha külföldre szóló, ugyancsak ha sürgős táviratot akar feladni, vagy a választ is bementesíteni kívánja, ha táviratának mikor történt kézbesítéséről értesít-

ést kíván, az felvilágosításért a postahivatalhoz fordulhat mely azt köteles megadni.

A távirat-hivatal a posta útján érkezett zárt táviratlapon irt táviratot még azon esetben is azonnal továbbítja, ha a díjak nincsenek is teljesen fedezve, feltéve, hogy a fedetlenség 20 kr.nál nem több és a feladó teljes czimét a táviratlap megfelelő helyén feljegyezte. Ez okból a feladónak saját érdekében áll, hogy a czimét és lakását a legnagyobb pontosággal írja fel a táviratlapra. A hiányzó díjak portmentes levelezőlap útján 10 kr. költséggel együtt a feladótól utólagosan szedtetnek be. Ha a távirat díjából 20 kr.nál több fedezetlen vagy ha kevesebb is, de a feladó czimét fel nem jegyezte; a távirat-hivatal a zárt táviratlapon irt táviratot a feladónak, illetve a beküldő hivatalnak visszaküldi. Elrontott táviratlapok 1 kr. ráfizetés mellett becserelehetők, az azokon felragasztott, fel nem használt frankójegyek pedig az érték 10%-ának levonása mellett épen úgy válthatók be a postahivataloknál, mint az elrontott frankójegyek.

Kirándulás Rahóra.

— Saját tudósítónktól. —

M.-Sziget, 1897. júl. 28.*)

Mint a mult tudósításomban említettem Hegymegi Kis Áron ev. ref. püspök a felső-Visóra tett farasztó kirándulás után alig pihenve pár napot, folytatta kirándulásait ezuttal Rahóra. Azért veszem újra tollamra a rahói kirándulást, mert bővebben óhajtanék ez érdekes kirándulásról megemlékezni.

Rahóra egy darabig a Visó völgybe vezető uton megyünk. Vendégeinknek igen tetszett az utmenten fekvő K u z i (erdész) völgyi vadaskastélyt, melyet még a b. e. királyfiunk, R u d o l f trónörökös tiszteletére emeltetett, itten az erdőkinestár s jelenleg a J ó z s e f Á g o s t főherceg tulajdonát képezi s a nyáron az itteni főispán: br. R o s z n e r Ervin és neje, gróf F o r g á c h Klotild nyaralnak benne kis fiukkal. A kastély győ-

*) Tér szűke miatt késett. Szerk.

czor Jánossal s hogy iparkodik neki megmagyarázni a vasuti tervet, mely miatt az értekezlet összegyűlt:

— Remélem, hogy szintén támogatni méltóztatik...

Kaczor János ur dünyögött valamit, a miből nem lehetett világosan megtudni, hogy támogatni vagy ellenezni méltóztatik-e neki ezt az ügyet. Nagy óvatossággal nyilatkozott, úgy, hogy kiki tetszése szerint magyarázhatta a szavait.

— Csak meg ne esájon a vén gazember — sugta a főispán a polgármesternek kimenés közben.

Aztán még egyszer visszafordult Kaczor János felé:

— Lesz szerencsém holnap ebédre, ugy-e bár?

Hogyne lett volna? Kaczor János nem mulasztja el a főispáni ebédeket, hol a legnagyobb tisztelettel bannak vele, kiváló helyre ültetik az asztalnál s ő méltósága sajátkezűleg töltöget vörös bort a pohrába, mert tudja, hogy Kaczor János ur a vörös bornak kedvelője.

A polgármester, a ki látta csodálkozáson, csak annyit mondott magyarázatul:

— Kérem, meg kell nyerni... mindenütt bent van...

— De hát hol? — kérdeztem én.

— A törvényhivatali bizottságban, a közigazgatási bizottságban, az iskolaszeknél, a takarékpénztárnál, a kölcsönös segítő egyesületnél, a polgári körben, a kaszinóban. Mindenütt, kérem, mindenütt választmányi tag, igazgatósági tag. Be kell választani: az új vasuti igazgatóságba is. Kérem, nem lehet másképp. Hiába, nem lehet másképp.

S az öreg polgármester reszkető kézzel fölemelte poharát, hogy felköszöntse Kaczor Jánost, ki mindenütt ott van, ahol csak a közügy kívánja.

Látszott, hogy nem nagyon szívéből jött a köszöntés a becsületes öreg urnak; de az mindegy. Hiába, nem lehet másképp. Az ilyen nagybefolyású férfit nem lehet kibagyni a felköszöntések sorából.

Mindenki sietett kocczintani az ünnepelttel: de mikor a főispáni ebéd után hazafelé mentünk s a bor már megoldotta a nyelveket, nem nagyon épületes dolgokat lehetett hallani az ünnepeltről:

— A kapcsi. A kétszínű. Az ármánykodó.

Aztán következett a többi büne. Egész litánia. Ha csak a tizedrésze, huszadrésze is igaz, hát rettenetes.

— A vagyonához sem jutott becsületes uton. Megesalta a testvéreit az osztokodásnál.

— Azóta is úgy folytatja. Mindent bezsebelne. Mindent csak magának. Neki a pénzt, neki a tiszteletet, neki a hivatalt. Ahol csak egy helyecske megüresedik, rögtön bedugja a lábát. Ez jó lesz neked, választatok meg... Hát másnak már semmi se jusson?

— A fukar, az irigy, a dölyfös. Mindig csak az ő akarata. Mindenütt csak az ő akarata. Mindenki úgy tánczoljon, a hogy ő hegedül.

— Aztán még ha valami tisztességes ember volna. De ilyen ember!

— Az ám. Czégéres jómadar. Kártyás, fosztogató. Hát járja ez? Olyan ember, a kire a játékasztal mellett virrad rá a hajnal.

— A mostani hazát is azon szerezte. Van miért tisztelni.

— Hát még azok a csunya históriák! Mennyi botrány lenne, ha mind napvilágra kerülne.

— Asszonyok dolgában nem igen vlt válogatós,

— Azt mondják, hogy a saját sógornéjával is.

— Meglehet, minden kitelik tőle.

— S még ilyen ember meri úgy fönt-hordani a fejét.

— Elfoglalni minden helyet a becsületes emberek elől.

Nem állhattam tovább szó nélkül:

— Hát miért tűrik? Miért engedik?

Arra összenéztek:

— Hja, kérem nagy hatalma van, nagy befolyása van. Minden megtörténik, amit akar. Nem tehet ellene semmit a zember.

— De ha mindnyájan összefognak.

— Persze, persze, ha mindnyájan összefognánk, — csóvalgatták a fejüket; — igen ha mindnyájan összefognánk.

— Hat miért nem teszik?

Vallat vont az egyik is, a másik is Valakinek el kellene kezdeni. De hát ki legyen az.

— Tetszik tudni, az ilyen befolyásos ember ellen bajos.

— Nagyon bajos, — ez volt a véleménye a többinek is.

Mindnyájan szerettek volna megszabadulni tőle. Már nagyon a nyakukra nőtt.

Valóságos zsarnok s minden lében kánál. Rutul kizsákmányol mindent. Rátette a kezét mindenre.

Igazán mindenki örülne a bukásának,

nyörű helyen, égbe nyúló fenyves erdők között, a Tisza parton emelkedő domb tetején és igen szűk vadregényes földben fekszik. — Majd tovább menve a fejérrpataki és berlebbáti völgyek ragadták bama-latra természeti szépségeikkel a vendégeket.

Rahóra érve az egész lakosság kint volt az állomáson s a házak nemzeti lobogódiszben pompáztak. Pogány főszolgabíró szép beszédére a püspök szívélyesen válaszolt s aztán nevével a főszolgabíró kocsijára ülve, annak szíves, vendégszerető házához hajlatott, hol, mint már említve volt, nagy ebéd várta őket, melyen igen számosan vettek részt.

Ebéd után ementek a vendégek a Bor-kut nevű helyet meglátogatni, mely egy kitűnő savanyuvízű, csinos kis fürdő Rahó határában. A püspök urnak igen megtetszett a bájos kis hely és megígérte, hogyha Isten elteti, jövőre e fürdőhely vendége lesz.

Másnap látogatások folytak s a püspöki család meglátogatta többek között Dr. Kádár Lászlókat is, kiknél a püspöki család házi orvosának dr. Losonczyinak a családja időzik.

A rakóvetkez második napon elmentek a körösmezői vasutal Galicziába, hol meglátogatták a kies, Jarenczéné k nevezett fürdőhelyet.

Körösmezőn is igen szép fogadtatás volt a magas vendégek tiszteletére, kiknek igen tetszett az állomás hatalmas épülete.

Tovább menve a remek építésű, elragadó vidéken kanyargó körösmezői vasuton, nem győzték bámulni az út nagyszerűségeit, mely hol szédtő mélységek felett, hol sötét alagutakon keresztül vitte őket.

Jarenczébe érve, ott kellemesen eltöltve a délutánt és megvacsorálva, vissza indult a társaság. Rahón elbucsuva a kiserőktől és Máramarosra, a püspöki család folytatta útját Szatmár felé, hogy onnét egy körutal meglátogassa gyermekeit.

Az agg püspök ur és tiszteletre méltó neje a legszebb emlékeket hagyták magok után e bércezes megyében. S mindnyájan, akikkel csak érintkeztek, felekezeti különbség nélkül az ég minden áldását kérik rájuk és forrón óhajtjuk, hogy jövőre ismét a legjobb egészségben üdvözölhessük őket körünkben.

K. E.

csak egyszer ki tudnák már innen ugrasztani. De csak mikor az olyan . . .

Aztán, hogy eljöttem, nem hallottam felelő semmit.

Az idén megint le kellett mennem s akkor láttam, hogy bizony még nem ugrasztották ki Kaczor János urat semmiféle tiszteletbeli és fizetési állásból. Bentült mindenütt a bizottságokban, az igazgatóságokban, az elnöki állásokban, a városházán, a kaszinóban, a polgári körben, a takarékpénztárnál, népbanknál, kölesönös segítő-egyletnél; ott volt minden küldöttségben, mely a minisztereknek járt, minden ünnepélyen minden banketten.

A polgármester még most is felköszöntötte, a főispán nyájasan szorongatta a kezét, mindenki kedvében járt, mert kérem, az ilyen nagybefolyású embert nem lehet megharagítani. — De már kitaláltuk a módját, hogy szabadulhatunk meg tőle, — sugta a fülemben a városi főjegyző. — Beszéltünk már a főispán ur ő méltóságával is. Azt mondja: nem bánja, csak itthon ne látatlankodjék már nekünk, szívesen támogatja.

— Hát mit csinálnak vele? — kérdeztem, mert igazán kíváncsi voltam megtudni, hogy miféle módon rázzák hát le a nyakukról.

— Fölküldjük képviselőnek Budapestre. Rá néztem: megbolondult ez az ember, vagy tréfál?

— Nem az, egészen komolyan beszélt.

— Nem álljuk már ki tovább, uram. Megváltjuk, hogy ne üljön itt mindig a nyakunkon. Hadd lélegzzünk már egyszer szabadon.

TARKA-ÉLET.

Uri rabszolgák.

Uri rabszolgák ülnek a nyakunkon, S oh, szegény! Ók most a mi uraink; Korbács helyett a pénz sarkalja őket, Rabszolgák és mégis zsarnokaink. Lelük megvéve és testük befogva, S a hazáról versenyt ordítanak; Pedig e haza sosem látott még ily Elvetemedett, silány, rongy hadat!

Uri rabszolgák ülnek a nyakunkon: Keserű sors! De úgy kell minékünk! Mi adtuk nekik ezt a nagy hatalmat; Előttük hát most hajtjuk még fejünk? Egész létünk: ő reájuk bízunk, Mert bevettük a mérges maszlagot; Erőszak ellen nem birtunk erélylyel, S a pénz csengése ránk is jól hatott.

Uri rabszolgák ülnek a nyakunkon, És azt teszik, mi tetszik nekik! Rézenként adják el edes hazánkat, S szörnyű bűnüket meg sem szenvedik, S a fősfár még dicsekszik, hogy ilyen Haddal bír, melylyel mindent megcsinál; És nincs sujtó kéz! Aki mindezt őt . . . Méltán megbüntesd oh, magyar király!?

Uri rabszolgák ülnek a nyakunkon, Kik jövőnket is elássák talán: Hazánk szép eget gyászfatyol borítja . . . Indulj meg népem költőd jóslatán: A végső óra most ütött, amelyben Dicso jövődet még megmentheted! Kergesd szét hát ez uri rabszolgákat! Oh, mert hóhérid ók lesznek neked!

Uri rabszolgák ülnek a nyakunkon. S oh, szegény! Ók most a mi uraink; Korbács helyett a pénz sarkalja őket, Rabszolgák és mégis zsarnokaink. Lelkük megvéve és testük befogva, S a hazáról versenyt ordítanak; Pedig e haza sosem látott még ily Elvetemedett, silány, rongy hadat!

Helyi érdek.

Ebbe a könnyed rovatba számomra sorokat talán épen ezért, mert az ily kérdések már annyira unalmasakká élmelygősökké váltak, hogy velők csak így ebben a rovatban érdemes foglalkozni, — így talán akad mégis olyan ki el is olvassa. —

Két esztendeig két hosszú esztendeig voltam távol a városról.

Elmenetelem előtt — mondhatom nem csekély érdeklődéssel gondoltam arra, hogy mennyire megváltozik — mily szép lesz az én városom, ha ismét meglátom — mennyi szép tervek valósulnak meg ez alatt a két év alatt, — rá sem ismerek majd az én jó öreg Debreczenemre, — utcáira, tereire. . .

Még egyszer s utóljára tehát jól megnézem, hogy el ne felejtsem a régi képet.

Isten veled te jó öreg városháza — füsttől átjárt falakkal. — teged sem foglak már ily szerény külsevel látni, — hisz immár küszöbön áll felemeléssel, modernné alakításod s az ezredév hajnala már épülő felben talál.

Esti a főut egyik felén a Corsó diszes szegélyeként végig húzódó kofasátrak, — pércsi s mit tudom én még miféle ékes áru-telepek — ti sem fogjátok sokáig hirdetni, hogy Debreczen ezelőtt csak négy-öt évtizeddel csak olyan nagy vásáros falu volt — számuzeve lesztek örökre innen. —

Utczák, közök nem fogtok többé oly ékes liba, rucza, kakas, veréb, pacsirta nevekkel csufolhatni, hanem a város komolyságának és méltóságának megfelelő történelmi és irodalmi nevekkel lesztek megfeszítelve s e mellett az oly régen sürgetett józan házszámzás is végre-valahára teljesedése befog menni. —

Es még sok, sok mindentől kell itt most bucsut vennem, hisz úgy sem látom őket többé. . .

Talán — gondolkodtam az utolsó perczben — bucsut vehetnék ettől az igénytelen külsejű vasuti indóházunktól is, — hiszen már a tervezetét is láttam, — talán ez is ki lesz építve s a forgalomnak megfelelőbbé alakítva két év alatt?

Mindezek és még számos — akkor még a kivitel küszöbén álló tervek tüntek fel lelki szemeim előtt, melyeket a jövőben megvalósulva láttam. —

A kíváncsiságnak és érdeklődésnek nem kis nemével gondoltam arra a pillanatra, midőn ismét fogom látni az én régi Debreczenemet megifjulla s az ezredév dicsőségében megszépítve. —

Mondanom sem kell, hogy csalódásom szörnyű volt! — Szörnyű volt a szó legteljesebb értelmében mert őszintén bevallhatjuk hogy mindazon szép tervek tekintetében ma talán annyira sem vagyunk, mint tavaly voltunk. —

Igen mert ezek a tervek, ezek a megvalósításra váró igazi létfeltételei a nagyvárosiasodásnak eddig legalább minden évben találak egy-egy szószólóra — egy pár hírlapi, cikk igen mindég hangzott el érdeklőkben, de most még ez is elhallgatott. —

Hiszen az utczák rendezése oly szép irányban indult már egy ízben s oly minutiosításokban ki volt dolgozva, hogy az utczák leendő nevei is közzé tették annak idején —

S hogy többet ne beszéljek a központi árucarnok eszméje s a pércsi sorok elplántálása sem egyszer forgott már kérdésben hiszen tudtommal az Árucarnok felállítására már ajánlatok is tétettek — és pedig nem egyszer; — de hiába a mi városunk olyan tekintetben, mint az a beteg, a kinek tiszter, tizenötösör meg kell kínálni az orvosságot — míg végre beveszi. —

De legalább elmondhatjuk, hogy a városháza kiépítése folyamatban van (?) — hiszen e téren mégis mozognak: — egyik hónapban átköltöztetik a hivatalokat a Hungáriába s a következő hónapban azon módon ismét vissza.

Hanem azt mégis bevallom, hogy egyszer pirulnom kellett az én jó Debreczenemért távollétem alatt.

Igen pirulnom kellett, — mert hazudtam. . .

Egyszer történt — levelet írok haza s megjelölöm az utczát s házszámot rendezem: N.-Péterfia u. 819. sz. s máskor ismét Hatvan u. 1443. stb.

Epen valami német collegám látta meg s rögtön meginterpellált, hogy lehet az, hogy nálunk ily hosszú utczák s utczarészek vannak, hogy ily nagy számok fordulnak elő.

Es én, — én nem mertem elmondani feltem, hogy szemembe kacagnak érte — hogy nálunk még úgy megy a házszámzás, hogy megkezdik a legelső házon; a városházán hogy 1. s aztán folyik vég nélkül, árkon-bokron keresztül 2, 3, 100, 1000, 2000, stb. stb s megtörténik néha, hogy csaknem egymás mellett fekvő két ház száma közt pár száznyi különbség van s hogy aztán mégis jobban elgazodik rajta az ember — elneveztek nagyapáink az egyiket liba a másikat rucza utczának.

Hiszen nem mertem volna a valóságot úgy amint van elmondani, hisz Ausztriában ha más nincs is legalább a házszámzás mindenütt józan s eligazodhatik ez ember könnyedén s felennyi népességgel bíró városokban árucarnokok léteznek s nem a főutczát garnirozzák körül az efféle haddal.

Az igaz, hogy Ausztriában más tekintetben vannak az utczák hátramaradva, a mi különben nem tartozik ide — de csupa kuriózitáskból felemlitem.

S ez talán itt a nemzetiségek nagy erejében nyeri magyarázatot, de nem egyszer mind igazolását is s mindenesetre figyelemre méltó jelenség.

Ez az, hogy például tekintélyes városokban Krajna fővárosában egy osztrák fővárosban (!) az utczák neve pusztán: •Kar-

— A kútban vannak a libák!

És csakugyan a nyitott kútban fehérlett a libák szárnya, háta. De nem gágogott, nem hápogott egy sem, mert a szép fehér jószágok egytől-egyig belefultak a kutba, ahová, hogy milyen szádukból ugráltak le az ostoba ludak, azt még a szalacsi tudós asszony is alig ha tudná megmondani? Ez a szegény asszony libáinak szomorú története.

* **A házipénztár kibővítése.** Az alapítványi pénztárnak a házi pénztárba történt beolvácsolása miatt a munka arányában úgy mezsaporodott ez utóbbi hivatal személyzete, hogy a régiszűk helyiségben sehogy sem fér meg. Ez tette szükségessé a helyiség kibővítését. A melléte lévő sarok szobát csatolják hozzá. — Ma török át a közfalat. — E munka miatt a pénztár működése a mai napon szünetel.

* **Néhai Sz. Nagy Károly hagyatéka az egyháznak.** Mint annak idején megírtuk, neh. Sz. N. a g y Károly 400 frtot hagyományozott az ev. ref. egyház részére a Gresham életbiztosító társaságnál kötvénybe. Az ev. ref. egyház megtette a lépéseket a hagyatékek kezéhez kapása iránt. A Gresham életb. intéze szinte mielőbb kiakarja fizetni ezen hagyatékot, mindössze az iránt kereste meg a városi árvaszéket, hogy tudassa vele van-e olyan központi pénztára az ev. ref. egyháznak, a hova a pénzt igazolva le lehessen fizetni. E kérdés elintézése után az ev. ref. egyház par nap múlva az összeg jogos örökébe lép.

* **Felösmert tolvaj.** A múlt héten Sz. a t h m á r y honvéd főhadnagy lakásáról ellopott egy koldus asszony egy lavort s ma débe az asszonyt észrevéve, azt a rendőrségre kísérte. Elzúllított vén cigányasszony, Horváthné, ki tántorogva vitte karján kis csecsemő gyermekét a városházára, tolvajlása jutalmát élvezte.

* **A közigazgatási bizottság rendes havi ülése.** Holnap esütörtökön d. u. 3 órakor lesz a városi közigazgatási bizottság augusztus havi rendes ülése Gróf Dégenfeld József főispán elnöke alatt, melyen folyó ügyek tárgyalatnak s ugyanekkor állapítatik meg az 1897-ik év első feléről szóló időközi jelentés szövege is, mely a miniszterelnökhöz és a fők miniszterekhez fog felterjesztetni.

* **Sertésvész.** Tepsé községben a sűrűen fellépett sertés miatt a szolgabírói hivatal zárlatot rendelt el.

* **Iparkiallítás Karczagon.** Az iparkodó és hatalmasan fejlődő Karczag városban iparkiallítás rendeznek, mely f. hó 22-en nyitik meg s egész szept. 15-ig nyitva marad. A r. bizottság elén A l m á s s y Géza főispán áll. A kiállítás csoportjai kertészet, élművészet, vas és fémipar, nyomdaipar, fonóipar, ruházat, bútór, ötvösmű építészet jármű tanonc munka, iparktatás, háziipar, női kézimunka.

* **A nyelvélő kofa.** A debreczeni talyigás és a kofa a legnagyobb hírhedségű még a multból. S mikor valaki valami ellenállhatatlan, pergő daráló és soha meg nem állóról akart beszélni az csak annyit mondott, hogy úgy pereg a nyelve, mint a debreczeni kofának ilyen pergő nyelvű harcziás amazon özv. K o v á c s Jánosné, ki az ötlet rendre utasító rendőrt trágár szavakkal illette s iszonyu módon kiabált, míg be nem kiserlek és akkor a harcziás hangulat siróvá változott s váltig kért könyörgött, hogy ne csukassa be őt a kapitány ne hozza fejére ezt a szegyet inkább soha nyelvé többé. A kapitány a nyelvélő asszonyt 3 forintra büntette meg.

* **A kigyógyított veszett eb marás.** A múlt hónapban veszett eb által megmart B e r k e s István fiúcskát a Hőgyes fele intézetbe vitték Bpestre, honnan most teljesen felgyógyultan küldték haza azon utasítással, hogy 60 nap múlva orvosilag vizsgálta magát és erről küldjön a Pasteur féle budapesti intézetnek jelentést.

* **Nincs záróra.** A jövő héten hétfőn kezdetét veszi a debreczeni nagyvásár. E naptól kezdődőleg akár éjjel-nappal boldogan mulathatnak mindazok, akiknek van hozzá kedvük és pénzük. A szabályrendelet értelmében a kávéházakban mindaddig míg a várásár tart, nincs záróra. Hétfőtől kezdve tehát a következő hét szerdájáig éjjel nappal nyitva tarthatók a kávéházak.

* **A debreczeni egyházmegyei tanító testület közgyűlése.** Vettük a következő meghívót: A debreczeni ev. ref. egyh. megyei tanterület f. évi közgyűlést aug. 7-én tartja meg B. Ujfalván melyre a tanügy iránt érdeklődő nagy közönséget teljes tisztelettel van szerencsém meghívni. Targyak: 1. Megnyitási ének, elnöki beszéd és szavalt Varga Mózesről. 2. Beszámoló a tanügyi kongresszusra küldött képviselőktől. 3. Jelentes a korpótlekek ügyében beadott kérvényünk sorsáról. 4. Gazdasági iskolák felállításának kérdése. Előadó: Ritókk István. 5. Osztatlan népiskola tanterve. Előadó: Mátyás József. 6. A választmányi gyűlés jövevények 5. 6. 7. 1. 9. számai s ezzel egyidőjűleg képviselőesünk az orsz. ev. ref. tanegyesületben. 7. B. Ujfalusi kör indítványa. Előterjesztő: Sáp Lajos. 8. Érmelléki ev. ref. tan. egyesület indítványa, illetve átirata. Előterjesztő: Uray Gyula, lényegében ismerteti Vincze József. 9. A kultuszminiszteriumhoz felterjesztendő kérdések megválasztása. Előterjesztő: Kabai és derecskei tanterület megbízottja. 10. Jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése. Jövő gyűlés helyének meghatározása. Indítványok. A gyűlés helye a köz-egyháza nagy tanácsterme. Kezdeté d. e. 9 óra. A midőn a tanügy iránt érdeklődő n. é. közönség gyűlésünkön leendő b. megjelenését kérem vagyok Derecskén 1897. augusztus 3-án tisztelettel U r a y Gyula testületi elnök.

* **Kitiltott csavargó.** B a l o g Béla notorius csavargó, ki a város területéről merte ki van tiltva, ma reggel egy rendőr felismerte és a főtérre elfogta, a megszegett tialomért pedig 30 napra elcsukták és aztán újra kitiltják a város területéről.

* **A presbiterium Némethy Lajosnak érdemeit a következő jegyzőkönyvi pontban örökítette meg:** A presbiterium a legnagyobb elismeréssel ismeri el Némethy Lajos lelkész urnak az iskolai ügyek terén 25 évi szakadatlan munkássággal szerzett elévülhetlen érdemeit, mert e hosszú időn át ő vezette rázkodás nélkül egyházunk elemi iskolai ügyeit, a fejlesztés ama jelentékeny fokozatán, mely az 1868 évi XXXVIII. t. cikkben kimondott tankötelezettség keresztül vitelével állott elő, az ő tapintatos vezetése alatt alakultak át elemi iskoláink osztatlan népiskolából egy, legfeljebb két osztályú elemi iskolák. Léptek eltelbe az ismételő iskolák, nyert rendezést a más felekezetek által fenntartott iskolákba vagy az állam és keres. testület által létesített intézetekbe járó ev. ref. vallású növendékek v a l l á s o s oktatása és iskolágyűk eme belső és külső nagymérvű fejlesztésével odaadással, hűséggel és lelkiismeretes gond dal munkálta, hogy egyházunk presbiteriuma a három évenként tartott szervezkedés alkalmával mindenkor egyhangulag választotta meg az általa oly hűn beöltött fontos állásra; azzal az elismeréssel és méltánnyal, mely az egyhangulag történt választásokban időnként is kifejezésre jutott, bocsátja el most is az érdemekben gazdag hű munkást, midőn előre haladott korával jövő elgyengülésére hivatkozással visszavonhatatlanul elhatározta magát az iskolai ügyek vezetésétől való visszavonásra, a nemesen betöltött téről a megérdemelt nyugalomba remélvén, hogy mint lelkész ígérete szerint ezentul is eddigi buzgóságával vesz részt iskola ügyünk kormányzásában. Az ekként megüresedett iskolaszéki elnöki állásra a presbiterium újra szervezkedéséig tartó időre gyűlésünk egyhangulag és közfelkiáltással Mitrovics Gyula lelkész urat választja meg.

* **Utmutató a kereskedő inasok alkalmazására.** Az iparoskör elnöksége a következő sorokat teszi közzé: A marosvásárhelyi

kereskedelmi és iparkamara a debreczeni iparoskörnek megküldötte a z o n Utmutatóját, melyben tárgyalogósan meg van írva, hogy a székely vidéki ifjak mily kötelezettség elvállalása mellett helyezhetők el magán ipari műhelyekben, vagy kereskedésekben tanoncok gyanánt. Igen szép van ezen »Utmutató»-ban kifejtve, hogy mitvárhat az iparos mester a tanonctól, vagy a tanonc szülei mily banamódot kérnek a mestertől. Azon iparosok vagy kereskedők, kiknek jó erkölcsű szorgalmas tanoncra van szükségük fáradjanak el S e r l y Ede urhoz az »Iparoskör» elnökéhez nezzék meg vagyis olvassák el ezen utmutatót és ha meggyőződnek az úgy magokra, mint székely véreinkre üdvös dologról tegyenek lépéseket hogy minél előbb jó tanulót kapjanak Kívánságukat azonban folyó hó 15-ikéig tudassák. A 13—16 éves székelyfiuk mind egyike legalább 4 elemi osztályt végeztesse s elhelyeztet tanoncokat a marosvásárhelyi kamara küldöttjei legalább egyszer évenként megtekintik. Debreczen, 1897 augusztus 3. Az iparos kör elnöksége.

* **Méterrendszer Romániában.** A m. kereskedelemügyi miniszter tudatja, hogy f. é. augusztus hó 19-étől kezdve Romániában a f év május 4-én kelt törvény alapján a gabonamérek szulymeghatározásánál a méter rendszer fog használatni.

* **Gabonavásárlás.** A cs. és kir. 7-ik hadtest intendánsága kereskedelmi szokvány szerint 2150 métermázsza búzat 15,600 mm rozstot vagy kétszerest és 18 020 m m zabot kíván bevásárolni a temesvári aradi szegedi és nagyvárad raktárai részére, minek folytán a szállítók felhivatnak, hogy ajánlataikat f. é. augusztus hó 16-ikéig a 7-ik hadtest intendánságának Temesvárott adjak be.

* **Zajos esték az orpheumban.** Az A n g e l o t t i faradhatatlan leleményességé mindég érdekessé tudja tenni a mar hónapok óta itt működő társasággal a nyári estéket. A legjobban most van összeállítva a társasága. A mindég kacagató R o l l i a n d ki igazán kedvencünk, J á s z a y az ügyes nő utánczó, na meg az Orpheum legkedvesebb excentrikus énekesnője a bájos Molnár Annuska ki éneke és kedves játékával az egész közönséget felvillanyozza. — Kedvelt nagyon az olaszul és gyujto hatással énekel J a n o s dala, a melyet mindég meg kellett ismételnie. S bizony-bizony már a lángoló szívűekre veszedelmessé is kezd lenni a szép M o l n á r Anna, mert annyi költői lelkületű ifju sóhajtozik esténként hozzá és oly sok vers íródik, hogy szerkesztőségünk már óvintézkedéseket tesz az Annához irt rossz versek ellen. — Az orpheumnak egy másik fővonzorejét képezi S t e i d l e r hasbeszélő négy alakjával. — Bámulatosan ügyesen játszatja s beszélgeti a babákat és mindig lebilincseli a figyelmet igen érdekes, hogy a megfigyelő az ajkait még mozogni sem látja pedig se szakála se bajusza. A közönség kedvence a konfidenz N á c z i bábu közbeszólásaival és az ő »csuszok» szavával, mutatványait egy rémitő anyósi énekekkel szokta befejezni általános taps és derűlttség között. A záradéki eljátszott D á v i d barát igazán szép zenei részleteivel és kitűnő előadásával. A mi az Orpheum deszkáin még szokatlan rövid idő alatt az általános tetszést megnyerte főérdeme ez a főszerepet vívó Angelottiné kedves játéka és szép énekének. De mindezeket feül dicseret illeti Angelotti igazgatót azon magyáros szellemért a melyben ily sikereket ért el. Csak azt ne kívánna tőlünk, hogy a krokodilusok nyakatekert kínos vergődéseit és testtorzításait élvezettel nézzük, mert ez nem élvezet, — de borzadály.

* **Női zene hangverseny.** Ma, folyó hó 5-én és Vasárnap 8-án a Nagyerdőn a Dobos pavillonban női zenekar K o v á c s Aranka czimbalom művésznő és M i s e l e s Sarolta Gordonka művésznő közreműködésével nagy hangversenyt rendez. Kezdeté mindig délután 4 órakor.

* **A megcsontított vers.** Nincs itt a tizenhatodik szakasz alkonya, sőt már az árnyéka is távolodik, de maga a javaslat meghagyta a nyomát a mi lapjainkon. Kommentárok nélkül, röviden: a fővárosi lapok mind, kivétel nélkül — s onnan vévén át természetesen mi is — megcsontítva hoztuk Pósa Lajosnak Petőfiről szóló alkalmi költeményét. Kihagyták belőle ezt a strófát:
Nemulj el sirhalom! Más időkét élünk!
Hallgass el, Petőfi! Nem dal kell minékünk!
Szomorú korszak ez! Silány, korcs ivadék!
Ennek a haza már csak konc, csak martalék!
A szabadság se más, csak czifra köpenyeg.
Csak azért szeretik, mert eladni lehet!
Ki rakna most kincset a hon oltárára!
Nem dal kell minékünk, nincsen már varázsa!!
Oh, ha megjelenél itt a sirhalomnál!
Lantod hurjaiból, tudom, ostort fonnál!

Miért tették? Mert Pósa Lajos oly nyiltan kimondja, a mit sokan a vezércikkében oly óvatossággal kerülgetnek?

Kereskedelmi utazók figyelmébe. A külügyminisztérium értesítése szerint a svájci szövetség tanács egy konkrét eset alkalmából körrendeletben valamennyi canton kormányt arra utasította, hogy kísérje figyelemmel azon kereskedelmi utazókat, kik a nélkül, hogy erre külön patenssel bírnának, rendelések gyűjtése végett magán embereket keresnek fel, mert ilyen esetekben nem csak pénzbüntetéssel sújtandók, hanem utólag még az előírt patensdíj lefizetésére is kötelezendők.

* **Sirkövet Orbán Baláznak.** Orbán Balázs, a lelkes magyar hazafi, a kiváló történetíró és a képviselőházak egykoron köztiszteletben álló tagja, aki nemcsak egész életét a hazának szentelte, hanem halálakor is vagyona telmes részét kassai cselokra hagyta meg mindig jeltelen sirban pihen a székely udvarhelyi temetőben. Ez a dolog arra indította Dézsi Mihály unitárius papot, hogy H á l á t l a n s á g czimű cikket írjon az A r a n y o s v i d e k czimű újságban. A derék pap kemény igazságokat mondogatoda cikkében azoknak, a kiktől leginkább elvárható lett volna, hogy Orbán Balázs iránt legalább annyira lerójják a kegyelet adóját, hogy sirja felé egy emlékkövet állítsanak. Elő sorban is súlyos hálatlanságot vet szemére a székely népnek, amiért födte halhatatlan leírójának sirját jeltelenül hagyja. Elmondja, hogy Orbán Balázs a székelyföldről írt munkájával első etnografusaink közé emelkedett. Akik utána erről a tárgyról írnak, azok valamennyien az ő nagybecsű munkájából veszik az anyagot. Minthogy sem az EMKE, a melynek egyik legnagyobb jöltevéje volt, sem Torda város, melynek monografiját megírta, sem Székely Udvarhely, sem mindazok, a kiknek kötelességük volna siremlekeről gondoskodni, ezzel nem törőnek: felhívja a székely vármegyét, hogy közadakozás útján gondoskodjanak e súlyos mulasztás pótlásáról. Valószínű, hogy e felhívásnak meglesz az az eredménye, hogy Orbán Balázs sirját rövid idő múlva díszes sirkő ékesíti.

* **Élelmi szerek szállítása.** A kassai m. kir. III. ik honvédkerületi parancsnokság az ideai öszi fegyvergyakorlatok alkalmával szükségét élelmi szerek beszerzésének biztosítása czéljából Abauj-zánton f. é. augusztus 9-én Alapon 11-én Gálszécsen 13-án Kassán 16-án Varannón 17-én Girálton pedig augusztus 19-én nyilvános árjegyzést fog tartani. A szállítók a feltételeket vagy a kamara helyiségeiben, vagy az említett községek hivatalos helyiségeiben megtekinthetik.

* **Posta-segédtsztek tanfolyama Debreczenben.** Az utóbbi években tulajvaló ez a postán is behozták a tanfolyamos rendszert s időnkint felváltva tartják a nagyobb városokban a tanfolyamokat. Nálunk már három év óta nem volt ilyen tanfolyam, de az idén ismét lesz. A posta- és távirósegédtsztek kiképzésére szeptember 15-étől kezdve hat hónapra terjedő gyakorlati tanfolyam nyílik az itteni postahivatalnál. A tanfolyamra augusztus 31-éig lehet pályázni s a folyamodások a nagyváradi posta és táviró igazgató-ághoz küldendők. Feltételek: a tizenhétéves életév betöltése s négy polgári vagy közepliskolai osztály elvégzése. A kik a hathónapos tanfo-

lyamot sikeresen elvégezték, a posta és távirónál kezelési szolgálatra lesznek mint segédtsztek alkalmazva s 500 forinttól 700 forintig emelkedő fizetéssel, továbbá lakáspénz-illetményvel javadalmaztatnak. Debreczenen kívül meg tizenhat városban nyílik ugyanekkor ilyen tanfolyam és pedig: Egerben Váczott Mármaros Szigeten Miskolczon Brassóban Marosvásárhelyen Aradon Kaposvárott Nagy Kanizsán Érsekújvárott Liptó-Szent-Miklóson Győrött Szombathelyen Verseczen Zomborban és Eszéken.

* **Új szabadalmak.** A m. kir. szabadalmi hivatal a következő szabadalmak leírását küldte be: Készülék acetylengáz előállítására. Szivarkészítő gép. Ujtás önműködő mérlegeken. Palacszkudgaszoló gép. Ujtás platinadrót elektrodakon. Önmagát szabályozó acetylen fejlesztő készülék. Kikapcsoló szerkezet hidmérlegek számára. Eljárás jég előállítására. Ujtás fonográfokon. Berendezés glicerintiszta. Ujtások csiszológépeken. Üveg alakítására és fuvására szolgáló gép. Differenciális hengerű gázmotor. Kávészitító gép. Idő és távolságmérő bérkocsik számára. Eljárás anilinfeke előállítására textilanyagokon. Kávépötlék anyagok előállítása. Szerszámártó eszterga padok és hasonlók számára. Szivarvég levágóval kombinált szivarártó. Tégla füst csövekhez. Mindazok, a kik e találmányok iránt érdeklődnek, ezen szabadalmak leírását a kereskedelmi és iparkamara hivatali helyiségében megtekinthetik.

Mi az „Esperanto“ nyelv?

Akar-e ön pár órai fáradság után egy olyan nyelvet tudni, melylyel érintkezésbe léphet bármely nemzet fiával; akarja ön pár óra alatt képessé tenni magát arra, hogy egy új irodalom műveit olvassa, melyek eddig ismeretlenek voltak ön előtt; ha igen, akkor tanulja meg az „Esperanto“-t.
Egy tekintélyes külföldi lap nyilatkozata.

Mióta a sokat emlegetett és sokat magasztalt Volapük nyelv megbukott, az emberek elvesztették bizalmukat minden olyan kísérlet iránt, ami világnyelv czim alatt próbált szerencsét.

Ez a bizalmatlanság önkéntelenül vetette fel a kérdést, hogy vajjon van-e szükség a világnyelvre? Nagy szellemek, mint Bacon, Descartes, Leibnitz, Voltaire, Ampère, Grimm, bebizonyították, hogy van. Van, mert több modern nyelvet évek alatt sem lehetne megtanulni; szükség van tehát egy oly nyelvre, melylyel az egész világon megérthetjük magunkat; de ennek a nyelvnek oly logikusnak kell lenni, hogy megtanulása csak napokat vegyen igénybe.

A Volapük nem volt életképes. Most azonban elmondhatjuk, hogy a világnyelv kérdése meg van valószínűsítva. Az, aminek eszméjével a tudós világ oly régen foglalkozott s a minek megalkotásán sok nyelvész sikertelenül fáradozott, azt végre létre hozta egy orosz tudós: dr. Zamenhof.

Míg a Volapüknek mindenfelől csinálták a reklámot, ő elvonulva a világtól 12 éven át a világnyelv megalkotásán dolgozott.

Kilencz évvel ezelőtt, mikor munkájával készen volt, közreadta s rövid idő alatt világszerte kimondták, hogy a dr. Zamenhof alkotta „Esperanto“ nemzetközi nyelv az egyedüli, melynek jövője van: ez a valódi világnyelv.

Az „American Philosophical Society“, mely épen azon fáradozott, hogy meghatározza, milyennek kell lenni egy világnyelvnek, mikor az „Esperanto“ világnyelv épen azokat az elveket valószínűsította meg, amit a tudós társaság maga tűzött ki.

Müller Miksa a nagyhirű nyelvtudós maga mondta ki, hogy ez a világnyelv, melynek jövője van s a következő levelet intézte a szerzőhöz:

Tisztelt uram!

Sokszor volt alkalmam, hogy a világnyelv fölött véleményem mondjak. Mindenkinek

meg volt a maga jó és rossz oldala, de most határozottan kijelentem, hogy az „Esperanto“ fölülmul minden eddigi kísérletet és én az első helyet az „Esperanto“ nyelvnek adom.

Müller Miksa.

Tolstoj Leo gróf, a nagyhirű regényíró leveléből érdekesnek tartjuk a következő sorokat közölni:

„A világnyelvre vonatkozólag mondhatom, hogy a Volapüköt komplikált volta miatt sohasem tartottam életrevalónak. Az „Esperanto“-ról ellenben állíthatom, hogy a nyelv megtanulása oly könnyű, hogy én mikor a nyolcvant és szótárt s néhány „Esperanto“ nyelven írt cikket kezembe kaptam, nem több, mint két órai tanulás után, ha nem is „Esperanto“ nyelven írni, de legalább szabadon olvasni tudtam mindent és értettem, ami e nyelven volt írva.“

S levelét azzal végezte, hogy az „Esperanto“ nyelv terjesztését, mint kiváló jótétet, ményt az emberiségre nézve, legszentebb kötelességének tartja.

Laikus emberekre is hivatkozhatunk. — Különösen a következőket tartjuk érdekesnek a közlésre.

Jalta, Oroszország.

„A skeptikus embereknek tudtára adhatom, hogy semmiféle idegen nyelvet nem tudok és az „Esperanto“ nyelv segítségével 17 nemz-t fiával tudok levelezni, akik között vannak: francziák, németek, angolok, svédek, norvégek, olaszok, spanyolok, portugálok, amerikaiak és afrikaiak.

Dr. J. Ostrovski.

Upsala, Svédország.

„1895. nyarán elhatároztuk, hogy Oroszországban fogunk utazni, habár egy szót se tudunk orosz nyelven. Tavaly még lehetetlen lett volna ezt megtennünk, de most az most az „Esperanto“ nyelv segítségével nemcsak, hogy könnyen megtehettük, hanem bátran mondhatjuk, hogy az az öt hét, melyet uton töltöttünk, legkedvesebb emlékeink közé fog tartozni. Mindenütt találkoztunk Esperantistákkal, akikkel igen jól mulatunk. Egy városban a vendégszerető Esperantisták egyáltalán nem akartak elbocsátani nekünk 8 napig náluk kellett maradnunk. Egész estétet késő éjjelig töltöttünk együtt a legjobb mulatságban. — Az Esperantisták mindenütt a legszívesebben fogadtak és mi az Esperantisták közt úgy éreztük magunkat, mintha csakugyan testvéreink között lettünk volna.“

V. Langlet és E. Etzel.

Dr. Bálint Gabor, a nagyhirű nyelvész, egyike azoknak, kik legtöbb nyelvet beszélnek, mikor az „Esperanto“ nyelvet megismerte, legnagyobb készséggel állott a nyelv hívei közé s egy terjedelmes cikkében következőket írja:

„Néhány évvel ezelőtt Athén városában hallottam először a dr. Zamenhof által szerkesztett nemzetközi nyelvről, melyet ma röviden „Esperanto“ néven neveznek. Én egy olyan német embernek a nyilatkozata által vettem tudomást az „Esperanto“ nyelvről, ki előbb maga is buzgó Volapükista volt, de aki a 16 szabályú „Esperanto“ nyelv megjelenése után azonnal háttá fordított a Volapüknek azért, mert az, noha már akadémiákkal rendelkezett, olyan volt, mint az idétlen szülött, ezer hajban nyavalygott: míg az Esperanto úgy jelent meg, mint Minerva istennő atyja fejéből.“

Abból, hogy kilencz év alatt az Esperantóról semmit sem lehetett itt nálunk hallani, azt lehetne következtetni, hogy az Esperanto még a vonagló, vagy talán már ki is mult Volapüknel is érthetlenebb valami. Azonban nem az Esperanto nyelv semmisége az ok, hanem az, hogy mi úgy vagyunk, mint a róka vagy morga a lyukában, csak arról van tudomásunk, a mi a lyuk szájja közelében történik, a lyuk szájánál pedig leginkább bőrünkön, de nem előnyünkön van szó. Minek adni tudtára a magyar embernek, hogy a nyolcz éven át

kinosan deklinált latin és német nyelvnek azt a gyakorlati hasznát láthatja a dr. Zamenhof logikus kombinációjával, hogy az iskolában valahogy megragadt latin, német, görög és a közbeszédből ismert olasz, francia és angol szóból olyan nyelvet állíthat össze, melylyel ismeretségbe léphet haladni kívánó embertársaival Grönlandtól Brazília déli határáig, Laplandtól Keplandig és Szibéria közepétől Amerika nyugati határáig!

Minek adni értésére a magyar embernek, hogy milliomod rész fáradsággal olvashatja Homér, Bryon, Goethe, Shakspeare, Heine, Pnskin, Lermontow stb. jelesek eszméit zengzetesebb nyelven, mint bármelyik élő nyelv?

Pedig egy neutralis, logikán alapuló, könnyű nyelv, mint a minő az Esperanto, megszabadítaná legalább a nem nyelvész közönséget attól, hogy az idáig leginkább elterjedt idegen nyelvekkel kinlódják. Mert, hogy akármelyi: idegen nyelvet csak kinnal s így csak körülbelül lehet megtanulni, azt csak olyan felületes parlírozók tagadhatják, akik azt hiszik, hogy a nyelv csak azon pár tucztat frázisból áll, melyet szajkó módra betanultak.

E soraimat azon nézetnyilvánítással zárom, hogy az Esperanto úgynek legnagyobb szolgálatot tehetnek gymnasiumi tanáraink az által, hogy tanítványaikkal megismertetik az Esperanto nyelvet, mely pár órai fáradsággal megtanult nyelvnek aztán több hasznát vehetnék, mint sok állítólagosan észfejlésztő theoriának.

En május 9-én kaptam a békeliga egyik tagjának Esperanto nyelven irt első levelét, amelyet azonnal megértettem a szótár nélkül, a 16 szabályt átneztém és másnap válaszoltam Esperanto nyelven s azt hiszem, kevesebb hibával, mint az általam beszélt 14 nyelv legtöbbjén irando't levelemben kapni lehetne.

Nagyhirű nyelvészünk e nyilatkozata, azt hiszem, eloszlal minden kétséget, amit valaki a világnyelv iránt táplált.

(Vége köv.)

CSARNOK.

A prágai ghetto-ból.

— Kohn S. zsidó történetei. —

Fordította: ifj. MÓRICZ PÁL.

Egyedül jogosított magyar fordítás.

A csipkekereskedő.

HETEDIK FEJEZET. 43.

— Tegnap délután még valami eschül állottunk. Fájalmában s bánatában majd szétzakadt a szívem. Egész megtörténültem az asztal mellett, tudván, hogy egy árva krajezar sínes a házuunkban. A jövő héten pedig még foglalnak is. És hogy én, mily keresetképtelen nyomorék vagyok! Nektek pedig sem vagyontok, sem kerestetek a jövőben. Hogy koldusabbak vagytok a koldusnál, az öt piczi éhező, fagyoskodó gyermeketekkel! És én nagy fájalmamban (zoresz) hangosan sirva fakadtam. És miközben Bresnitz ezeket beszélte, ismét könyezni kezdett. Hanem egyszer, folytatta tovább, én nem tudom, hogyan és miért, de valami reménykedés, valami biztató sejtélem fogott el. Hisz olyan megálatkodott gonoszok még sem voltunk mi, gondoltam így magamban s ha valamikor tévedtünk is, de oly nagy bűnököt, nehéz vétkeket még sem követünk el. Mig nem egyszer egész hangosan ily szókra fakadtam; Hisz talán a Sadai Rachmim (könyörülő Isten) ezekkel csak próbál minket? És Istenem még megsegítesz te minket! alig mondtam ki e szavakat, az ajtó felnyílt s a Schlick gróf öreg szolgálja, Márton inas belépett. „A

kegyelmes gróf hazaérkezett Prágába, mondta, reggel pont kilencz órákor legyen odaát a palotánkban“. Gondolám magamban: itt is csak csöppen valami, de meg hogy talán már ez a jesuo (segítség) kezdete. És így ma áthí-czékeltém a kisoldalra (Kleinseite) a grófékhoz. A gróf igen előzékeny és leereszkedő volt velem szemben. Azt is megkérdezte, hogy miért sántikálok. Majd végül reátért, hogy tudja, miszerint boldogult atyja urának minden lehetőt én szereztem be. S hogy vajon valami régi pénz gyűjteményt nem tudnék-e valahol? Mivel egy öreg bályját, ki Bécsben lakik, szeretne meglepni ily gyűjteménnyel. Ez nem volt üzlet. Semmiféle ily gyűjteményről nem volt tudomásom. Mindazonáltal ily nemes szor-val (gavallér) szemben az embernek mindig tapintatosnak kell lenni s mondtam: Mindent megteszek, mi csak tőlem telik s utána nézek, ha vajon Prágában találhatok-e hasonlókat? És a gróf kegyesen bólintott a fejével, Bresnitz ekkor azt is megmutatta, hogy miként!

— mi tudvalevőleg annyit jelent: Most az Isten nevében elmehetsz. De mielőtt meghajoltam volna, belépett a fiatal grófné asszony — hisz ti is láttátok, mily pészelpomim (szépség s hogy mily mole taam (esupa kellem). Mint valami forgószél, úgy rontott be, előbb néhány szót francziául szólott, de aztán németül folytatta: „Képzeld ezt a zavart, hol vegyünk mi most egyszerre pár ezer rőf fekete csipkét?“ És ekkor meghallottam tőlük, hogy Ferencz német császár, Mária Terézia császárnőnek férje és kormányzó társa Innsbruck-ban, ötvennyolczadik életévében meghalt. És hogy a császárnő kijelentette, miszerint a hűség, a hódolás és részvét jeléül tekintendi, ha az örökös tartományok nemessége gyászolt a magas halottért. És hogy az „Oberstburggraf“ e kívánságot currens levélben közölte is már az ország rendjeivel, — kik a jövő kedden gyászban akarnak a requiemen megjelenni, melyet a hradszini vártemplomban fognak majd a főnemesség jelenlétében megtartani. És hogy most kétségben vannak, miként szereznek be a szükséges csipkét ily rövid idő alatt. És mivel attól is tartottak, hogy ily hirtelen s váratlan kereslete a fekete csipkének, majd nagyon felnyomja az egyeseknél található ily csipkék árát s vetélykedésekre ad alkalmat, hogy míg egyik főrangú hölgynek lesz elegendő csipkéje a gyászruhához, amásiknak pedig majdnem semmi, tehát a főrangú hölgyek összegyűlve e dolgot közösen megbeszélve, úgy határozták, hogy bizottságot küldtek ki, a melyre teljesen reabizták úgy a csipkék bevásárlását, mint a csipkének szétosztását. A kiküldött bizottság tagjai Bouequi, Schlick és Ugarte grófnék voltak. Na, mit mondjak még többet? — alig hogy hozzá kezdtem, a szép szof-t (vég) ismeritek már! Nu, nem mondtam mindig, az Isten megsegít, ha úgy akarja? — végezte önelégedett mosolylyal.

— Ez a segítség valóban a végső szükségben érkezett! mondá Kele és Hirsch egy szívvvel s lélekkel.

— És így a férjed által elkövetett hiba, folytatta Bresnitz, a legnagyobb szerencsére változott. Ha te magad jártál volna oda a lipcei vásárba, biztosan nem vásárolsz ily pompásan. Mindig is mondtam én azt, hogy a mindenható Isten mindent javunkra fordíthat. És például, a mint láthattátok is — szölt Bresnitz szeliden mosolyogva — ha valaki fehér helyett

1 Lotharingiai Ferencz 1765-ben meghalt.
2 Az ország kormányzóság és cseh nemesség elnöke.

feketét vásárol is, Isten még e legfeketébbet is képes kifehériteni!

Az igaz, hogy az Ur hatalmas és könyörülő, de én lehavadil (megkülönböztetésül)³ igazi maisze beheme (számár) voltam! mondá Hirsch Lucka szerényen és igazi önbeismeréssel.

A Lucka vagyona most egyszerre meg-négyszereződött. A Huguet Florián váltóját is természetesen kiváltották, a felmerült költségeket is kifizetvén. És Hirsch Lucka ez idők mértéke szerint hirtelen gazdag ember lett. De nem csupán e gyors vagyonszerzést nyerték meg, hanem a felesége, helyesebben a Bresnitz bátyjok okos és szerény viselkedésével az egész főnemességet megnyerték vevőikül. Ugy hogy az üzletük mind jobban-jobban felvirágzott. Ugy hogy nagy boltot nyitottak a zsidó piaczon, sőt szép lakóházat is vásároltak bent a zsidó városban. Hirsch Lucka nem próbált többet szerencsét az üzlettel, elég volt neki egyszer egy sütés, teljesen a feleségére bízta az üzlet vezetését, hanem mint gazdag ember, annál jelentékenyebb szerepet játszott a hitközségi kormányzásban. Előjárója lett egyik zsinagógának s több nagyobb jótékonyági egyesületnek.

Hogy ily körülmények között Reb Kalmen Bresnitz sem költözött el unokahugától, az is csak természetes. Nagyon hűségesen ápolták s ellesték minden óhaját. Igen magas kort ért el, megérte még nevelt unokáinak a házasságait is, a Kele gyermekeit szokta így nevezni. És bárha élete végéig sántított is, azért nem okolta soha a függőlámpást, sőt bizonyos elismeréssel említette azt mindig, mondván, ha Kelel egyedül voltak, még jó hogy a lábomra esett a lámpa, másként én utaztam volna Lipcsébe — és én pedig biztosan nem vásároltam volna azt a maszligen (szerencsét hozó) feketét, hanem mint okos ember, a rendes, megszokott fehér csipkéket.

Kele Lucka és férje buzgó, becsületes embereket s derék állampolgárokat neveltek gyermekeikből. A midőn pedig elhaltak, nagy vagyont hagytak reájuk. Sámuel fiuk, aki miatt nem mehetett Kele a lipcei vásárba s így akít közvetve a családi jólétük megalapítójának is tartottak, nem csupán szüleinek a jó természetét, hanem édes anyjának az okosságát is örökölte. Igen gazdag ember lett belőle s oly több emberbarát és jöltevő, hogy még ma is több nagyobb jótékonyági alapítvány viseli a nevét.

³ Szólásmód, mit akkor szoktak használni, amikor a legnagyobb lény valami földivel hasonlították össze.

Szomorú — de igaz,

hogy öltözékünkre nagyobb gondot fordítunk, mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékok észlelünk sietünk az legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjék, de ha ez testi egészségünknek az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, főfájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Úgyet se vetünk rá. Hát ez vátkes könnyelműség, mely később keservesen megbosszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékból nagy lesz, ép úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. — **A legtöbb betegség kuforrása a gyomor rendetlen működése** amit — idejekorán használva. Egger kellemes ízű Sodapasztilája csakhamar beszüntett (1 doboz ára 30 kr.) **A tüdő, torok és mellbajok köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásodással kezdődnek.** — Egger kitűnő ízű Mellpasztillája megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal. (1 doboz 50 és 1 frt. Próbadoz 25 kr.) — Minden gyógyszerértáiban kaphatók. Főraktár: **Nádorgyógyssortár.**

(Dr. Egger Leó és Egger J.)

Budapest, Váci-körut 17.

A jövő 1897/8-ki tanévre 4 gymnasiumi tanuló teljes ellátást kaphat egy tanárnál. Azon érdekelt szülők, kik gyermekeiket főleg a német nyelv megtanulása végett Szepességben óhajtják taníttatni jelentkezhetnek aug. hó 20-ig. Czim a kiadóhivatalban.

Ritka alkalom.

Üzlet átalakítás miatt
alant felsorolt áruk
olcsó árban
beszerezhetők

Ifj. Kovács S. czégnél

Kossuth-utca 1-ső tkpénziár épület.

	Ezelőtt.	Most
Imperial vászon 23 mtr. 1 vég	15.—	8.—
Rumburgi » » »	13.—	7.—
Stefania » » »	12.—	6.50
Creász » » »	10.—	4.80
Lepedő » 155 cmt. széles 1 mtr.	1.10	— .60
Schiffon 50-es 23 mtr. 1 vég	9.—	5.25
» 100-as » » »	10.—	5.75
» 150-es » » »	10.50	6.—
» 200-as » » »	11.—	6.50
» R. » » »	12.—	7.20
Ingek sima 1-es minőség	1.50	1.10
» » 2-ös » » »	1.75	1.30
» » 3-as » » »	2.—	1.50
» » 4-es » » »	2.25	1.65
Ugyanez redős mellel 15 kr. drág. drbkint		
12 pár 5-szörös kezelő	4.80	3.60
12 db. 5-szörös inggallér 8 formában	2.40	1.90
1 drb. Touristaing	2.50	1.50
1 » » satén	2.—	1.20
1 » » Tricó	1.90	1.10
575 pár karlsbadi férfi cipő	5.—	3.—
női gyermek sárga cipők bámulatos olcsó árban.		
1 drb. köpfer lábravaló 1-es	1.20	— .75
1 » » 2-ös	1.50	— .90
1 » Gradl vászon 3-as	1.80	1.—
12 p. kötött nyers férfi h.	3.60	2.20
12 p. » czérne	4.80	2.80
női és gyermek fekete harisnya bámulatos olcsó árban.		
1 drb. kötött férfi alsó ing	— .50	— .30
Puha kalapok minden színben	1.75	— .85
Kemény kalapok	3.—	1.25
12 drb. női batiszt zsebk.	3.—	1.50
12 » » » » »	3.60	1.80
12 » » » » »	4.20	2.10
12 » » vászon » » »	4.80	2.40
12 » » czérna » » »	5.20	2.75
12 » » » » » » »	5.80	3.—
Nyakkendők 10 krtól feljebb.		
Utibőröndők, Női nap- és esernyők, bőr- árak, fésűk, kefék, szappanok, fogkefék, sétabotok, disztárgyak, játékok stb.		
bámulatos olcsó árban fenti czégnél beszerezhetők.		

Intelligens özvegy urinó mint házvezető, vagy anya helyettes minőségben állást óhajt elfoglalni egy uri családnál. — Czim a kiadóhivatalban.

Egyedüli eladás DEBRECZENBEN:
BAUER és TÁRSA
czégnél

248.

Az István gőzmalom társulat

GYÁRTMÁNYAINAK ARJEGYZÉKE

az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

	100 kiló
A Asztali dara nagyszemű	20.60
B Szinte » aprószemű	20.20
6. Királyliszt	19.60
1. Lángliszt kivonat	19.20
2. Elsőrendű zsemlye liszt	18.80
3. Zsemlye liszt	18.40
4. Elsőrendű kenyér liszt	18.—
5. Közép kenyér liszt	17.60
6. Kenyér liszt	17.20
7. Barna kenyér liszt	16.20
8. Takarmány liszt	13.20
11. Fűzökörpa szákkal	5.20
11. » » szák nélkül	5.—
12. Durva korpa szákkal	4.—
12. » » szák nélkül	3.80
12. Csirke buza szák nélkül	4.40

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak véve.

A. B. 0—6 számig 85 kilogramm.

7. és 8. szám 70 »

11. és 12. szám 50 »

Debreczen, 1897. augusztus 4.

Hazánk legkedveltebb savanyúvize

MOHAI

ÁGNES

FORRÁS

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag szénsavtartalmu. — A bornak színét nem változtatja. — Természetes ízét kellemessé teszi.

a miért is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer” előnyös szolgálatot tesz.

Ujabbban a homokos talajban termelt savanykás borokhoz kiváló előnyöknek bizonyult az Ágnes-forrás savanyúvize.

Ujabb orvosi bizonylatok az Ágnes-forrásról Mohán.

A mohai Ágnes-forrás vizét hosszú évek során át rendeltem s jó szolgálatot tesz a gyomorhurut, a vékony belek hurutos állapota, hólyaghurut és torokhurut esetében.

Budapest, 1892. márczius hava.

Dr. Kéti Károly,
ny. r. egyet. tanár.

Kötelességemnek tartom értesíteni, hogy a lefolyt kolera-járvány alatt mohai Ágnes-forrását kitűnő sikerrel rendeltem. A gyomor és bél működését rendkívül hathatósan támogatja, a nélkül, hogy mint a többi savanyúvizek nagy része korgást és hasmenést okozna. Örömmel konstatálhattam, hogy nemcsak a hazai, hanem a külföldi ásványvizek között is legelső helyen áll.

Budapest, 1892. november 17.

Dr. Glaser Marcell.

A mohai Ágnes-forrás vizét, mint a természet által adott egyik megbecsülhetetlen kincsét, a legnagyobb mérvben szoktam orvosi gyakorlatomban betegemnek ajánlani; a körjavulat, melyeknél ezen vizet adom, heveny és idült gyomorhurut, az eredmény minden esetben kielégítő.

Adja Isten, hogy a külföldi hasonczélra alkalmazott vizeket teljesen kiszorítsa hazánk ásványviz-forgalmaiból.

N.-Szabolca, 1892. október 20.

Dr. Deme Béla,
járás és Bihar. t. b. főorvos.

A kolera-megbetegedés ellen préservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos
forrástár

Édeskuty L.

BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

cs. és kir. és
eserb. kir. udv.
Ásványviz-
szállítónál.